

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.584/2008/4.szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla a Kroóné Dr. Tóth Annamária ügyvéd által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti székhelyű felperesnek - a Deák Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Deák Péter ügyvéd) által képviselt **(alperes neve, címe)** alatti lakos alperes ellen vételár megfizetése iránt indított perében a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2008. szeptember 25. napján kelt 8.G.40.191/2006/37. számú ítéletével szemben az alperes részéről 38., a felperes részéről 40. sorszámú fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja** és kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 3.129.685,- (Hárommillió-egyszázhuszonkilencezer-hatszáznyolcvanöt) Ft-ot, továbbá ezen összeg után 2005. május 20-tól a kifizetés napjáig az elsőfokú ítéletben írt mértékű kamatát.

A felperes perköltség fizetésére kötelező rendelkezést mellőzi és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felperesnek 215.000,- (Kettőszáztizenötezer) Ft elsőfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 128.800,- (Egyszázhuszonnyolcezer-nyolcszáz) Ft, míg az alperes 193.200,- (Egyszázkilencvenháromezer-kettőszáz) Ft le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 134.000,- (Egyszázharmincnégyezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 134.000,- (Egyszázharmincnégyezer) Ft, míg az alperes 290.000,- (Kettőszázkilencvenezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

INDOKOLÁS:

A felperes és az egyéni vállalkozó alperes között már az 1990-es évek eleje óta áll fenn üzleti kapcsolat. A felek közösen alakították ki 2002-ben az alperes **(település neve)**-i női divatáru üzletét, ahol az alperes a felperes, mint a **(cégnév)** német cég magyarországi forgalmazója által rendelkezésére bocsátott árukat forgalmazta.

A felek szóbeli megállapodása alapján működő gazdasági kapcsolatot 2004. második felében írásba foglalták. A szerződés tartalma szerint a felperes az árut bizományosi értékesítésre adta át az alperesnek, aki 2 millió Ft kauciót helyezett letétbe a felperesnél. A felek közötti elszámolás akként történt, hogy az alperes az értékesített áruk vételárát postai átutalással vagy személyesen átadta a felperes képviselőjének a vonalkódos etikettekkel együtt. A készpénz átadásáról megfelelő bizonylat nem készült, az alperes sem készített saját nyilvántartást arról, hogy mennyi áru van az üzletében, abból mennyi van kifizetve. A felek által elfogadott üzletmenet szerint a pénztárkivonat befizetési dátumai nem estek egybe az alperes tényleges befizetésének dátumaival. Az etikettek számítógépes feldolgozása után készült el a számla, melyről utólagosan készült bevételi pénztárbizonylat, ezt az alperes postai úton kapta meg.

Az alperes 2004. évtől a fizetéseket jelentős késedelemmel teljesítette, 2005. január 31. napját követően pedig több számla kiegyenlíttetlen maradt. A felek gazdasági kapcsolatuk lezárása céljából 2005. augusztus 5. napján közös leltárt tartottak az alperes **(település neve)**-i üzletében, ekkor az el nem adott árukészlet elszállításra került.

A felperes keresetében kérte, a bíróság kötelezze az alperest 5.368.056,- Ft, valamint ezen összeg után 2005. január 1-től a kifizetésig a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű kamat megfizetésére. Előadta, a 2005. január 31-én történt 984.916,- Ft összegű teljesítést követően az alperes 2005. április végén 573.232,- Ft-ot fizetett meg részére, 2005. augusztus 5-én 1.000.000,- Ft-ot adott át, majd később - még augusztus hónapban - további 340.000,- Ft-ot. Ezen befizetéseket a korábbi tartozásokra, illetve a 2005. január 31-i esedékességű számla részteljesítéseként számolta el. Az előbbi számlát is figyelembe véve összesen tíz számlát nem egyenlített ki az alperes. Az alperes által letétbe helyezett kauciót a perbeli időszakot megelőzően esedékessé vált számlák kiegyenlítésére fordította.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Elismerte az áru átvételét, azonban vitatta, hogy vételár címén tartozása lenne. Álláspontja szerint 2005. augusztus 5. napján az 1.000.000,- Ft megfizetésével a felperessel teljeskörűen elszámolt.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 1.834.225,- Ft-ot és ennek 2005. január 1. napjától a kifizetésig járó, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres szorzata mértékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felek számviteli nyilvántartási rendje eltért az előírástól: a gazdasági műveletek bizonylatainak adatai nem kerültek rögzítésre a pénzmozgással egyidejűleg, az alperes részéről készpénz átadására bizonylat és elismervény nélkül került sor. Az alperes által megjelölt tanúk nagyságrendileg 1.000.000,- Ft körüli pénzmozgásokat igazoltak. A kirendelt igazságügyi könyvszakértő megállapította, hogy a bizonylati fegyelem hiánya miatt az ún. egyeztető módszer alkalmazására nem volt lehetőség, helyette a felperes

elszámolásának tételes vizsgálatát ejtette meg. Ennek során megállapította, hogy az alperes tartozása megegyezik a keresetben megjelölt összeggel. A továbbiakban azt vizsgálta, hogy e tartozásból az alperes milyen összeg kifizetését tudta kétséget kizáró módon bizonyítani. A szakértő 4 db, 295.460,- Ft összegű 2004. augusztus 30-i készpénzfizetési számla vonatkozásában megállapította, hogy ezek ellenértékét eltérő időpontban vételezték be a tényleges időponthoz képest, ezért ezek könyvelési szempontból dupla befizetésnek számítanak. Erre figyelemmel e befizetéseket az alperes többletteljesítéseként számolta el. Hasonlóan értékelte az 1.000.000,- Ft 2005. augusztus 5-i átadását és szeptemberi könyvelését. Nem fogadta el, hogy a felperes a letétbe helyezett kaucióval kiegyenlítettlen számlákat kompenzált, mivel ezt semmi nem igazolta. Az alperes hivatkozott arra is, hogy közüzemi számlákat teljesített a felperes helyett. A szakértő a felperes könyvelését átvizsgálva nem talált ezt cáfoló elszámolást. Az elsőfokú bíróság a könyvszakértői véleményt teljes egészében elfogadva a felperesi követeléssel szemben 3.533.831,- Ft összegű alperes részéről igazolt teljesítést állapított meg, erre figyelemmel kötelezte az alperest a különbözetként mutatkozó 1.834.225,- Ft és járulékai megfizetésére.

Az elsőfokú ítélettel szemben mindkét fél fellebbezést nyújtott be.

A felperes fellebbezésében az alperes kereset szerinti marasztalását kérte. A korrekciós tételként kimutatott összegek vonatkozásában vitatta, hogy csupán a számviteli törvény előírásaitól eltérő könyvelési rendjére figyelemmel alperesi teljesítést lehetne megállapítani. Fellebbezése kiegészítésében arra hivatkozott, nincs számviteli akadálya annak, hogy az alperes befizetéseivel korábbi tartozásokat csökkentsen, illetve készpénzfizetési számlákon (228., 269., 519., 520. sorszámú számlák) ténylegesen a kauciót számolja el.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására és a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint a felek kölcsönös számviteli szabálytalanságaira figyelemmel pontos egyenleget csak a nyilatkozatokból lehet megállapítani. Az elsőfokú eljárás során több kifizetést is igazolt, a bíróság azonban figyelmen kívül hagyta **(közjegyző személyneve)** közjegyző előtt tett nyilatkozatát, **(tanú személyneve)** tanúvallomását és a felperesi ügyvezető személyes előadását is. Az áru visszaszállításakor véglegesen elszámoltak egymással.

A felperes fellebbezése **részben alapos**, az alperes fellebbezése **alaptalan**.

A felek közötti tartós üzleti kapcsolat, a bizományosi megállapodás 2005. évben megszakadt. A jogviszonyt lezáró elszámolás helyességének bizonyítása külön szakmai ismereteket igényelt, ezért helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor könyvszakértői bizonyítást rendelt el.

A szakértő rögzítette, hogy a felek hiányos számviteli nyilvántartásaira figyelemmel nem volt lehetőség a két fél adatainak összevetésére, ezért alapvetően a felperesi okmányok alapján készült tételes kigyűjtés eredményére támaszkodott. Megállapította, hogy az alperes tartozása 5.368.056,- Ft, azaz a keresettel egyező összeg (igazságügyi könyvszakértői vélemény 27. sorszám 6. oldal).

Az alperes tartozásával szemben a szakértő több, ún. korrekciós tételt számolt el.

Négy olyan készpénzfizetési számlát talált 2004. augusztus 30-i dátummal, amelyek bevételezésére későbbi időpontban került sor. Mivel a készpénzfizetési számlák rendeltetése a számviteli törvény előírásai szerint az, hogy a pénzügyi teljesítés időpontja megegyezik a számla kibocsátás és a számlán szereplő teljesítés időpontjával, ezért ezen - összesen 295.460,- Ft összegű - számlákat úgy tekintette, mint amelyeket az alperes kétszer fizetett meg a felperesnek.

Hasonló okból tekintette korrekciós tételnek az alperes 2005. augusztus 5-én megfizetett 1.000.000,- Ft-ját, mivel annak bevételezésére későbbi időpontban, 2005. szeptember 7-én került sor. Valójában azonban az előbbiekből nem következik, hogy az alperes kétszer fizette volna meg ezen összegeket. A szakértő a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény bizonylatolási rendelkezései szerint, a könyvszakértői módszerrel értékelhető befizetésekkel és összegekkel számolt (33. sz. jegyzőkönyv 6. oldal), polgári jogi értelemben azonban indokolatlan a felperesi követelés kétszeres csökkentése e tételekkel. A felperes mulasztásának jogkövetkezménye ugyanis nem polgári peres eljárásban, hanem adóigazgatási eljárásban vonható le. Anyagi jogi szempontból a könyvelési hiányosságokból nem következik a kétszeres teljesítés, ezért az ítéletábra e két tétellel nem csökkentette az alperesi tartozás összegét.

Más a helyzet a szakértő által megjelölt közüzemi számlákkal, illetőleg az alperesi kaucióval. Tény, hogy a közüzemi számlák a felperes nevére lettek kiállítva, azonban azokat az alperes állítása szerint ő egyenlítette ki, és bizonyította, hogy a felperes részére megküldte. A bizonylatok alapján a szakértő szerint nem bizonyított, hogy a számlákat a felperes az alperes részére kifizette. E tekintetben a bizonyítás a felperest terhelte (Pp. 164. § (1) bekezdés), aki nem tudta igazolni, hogy a számlákon szereplő összeget - 238.371,- Ft - a szolgáltatóknak ő fizette meg.

A felperes állítása szerint a kaució összegét - 2.000.000,- Ft-ot - a 228., 269., 519., 520. sorszámú számlákon számolta el az alperes perbeli időszakot megelőző tartozásainak kiegyenlítésére. Ezen számlák esetében nem csak arról van szó, hogy számviteli szempontból nem lehet megállapítani, az abban megjelölt összegek forrása az alperes által letétbe helyezett kaució (a felperes ezt nem tüntette fel a számlákon), hanem a szerződéses jogi kapcsolatra is kiható bizonyítási kérdés, hogy a felperes valóban a kauciót használta-e fel ezen számlák kapcsán az alperesi tartozás kiegyenlítésére. A felperes fellebbezése kiegészítéseként becsatolt kimutatás alapján - összevetve a per egyéb adataival - is arra lehet következtetni, hogy a felperes által hivatkozott számlák ténylegesen nem az alperes által letétbe helyezett kaucióból, hanem az alperes egyéb befizetései alapján kerültek kiállításra és elszámolásra az alperes tartozásaival szemben. Ilyen perbeli adatok:

- A 228. számú számla 2005. április 26. napjával került bevételezésre és az alperes 2004. november 30-án esedékessé vált tartozásával szemben lett elszámolva. Az 537.232,- Ft **(település neve)**-en történő átvételét a felperes elismerte (16. sorszámú beadvány), melyet ügyvezetője (valamint az alperes lánya) személyesen (17. számú jegyzőkönyv 7. oldal, illetve 6. oldal) is megerősített.

- A 269. számú számlán 2005. május 11-én lekönyvelt 141.341,- Ft-ot a felperes a

2004. december 31-én esedékessé vált tartozás kiegyenlítésére számolta el. Az ezen időszakban történt befizetést (**tanú személyneve**) tanúvallomásában megerősítette (17. sz. jegyzőkönyv 3. oldal).

- Az 519. számú számlán 2005. szeptember 7-én lekönyvelt 1.108.729,- Ft-ot a felperes ugyancsak a 2004. december 31-én esedékessé vált alperesi tartozás kiegyenlítésére fordította, ezen számla alapja azonban az alperes 2005. augusztus 5-i 1.000.000,- Ft-os, valamint az e hónap során történt további (szintén 2005. szeptember 7-én lekönyvelt) 340.000,- Ft befizetése volt.

- A 340.000,- Ft-ból fennmaradó összeget két számlán könyvelte el a felperes. Az 518. számlán 45.729,- Ft-ot, melyet az alperes egy 2004. november 30-án esedékessé vált tartozásának kiegyenlítésére fordított, míg az 520. számlán lekönyvelt 186.053,- Ft-tal a perbeli legkorábbi esedékességű számlát tekintette részben kiegyenlítettnek (27. számú igazságügyi könyvszakértői vélemény 2. sz. melléklete).

Az előbbiekből megállapítható, hogy a felperes az általa hivatkozott számlákon nem számolhatta el az alperesi kaució összegét, ezért a korrekcióval csökkenteni kellett a felperesi követelést.

A fentiekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az alperes marasztalásának összegét 5.368.056,- Ft-2.000.000,- Ft-238.371,- Ft=3.129.685,- Ft-ra felemelte. A felperes keresetlevelében a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontjaként 2005. január 1. napját jelölte meg, amely a követelés alapjául szolgáló legkorábbi számla esedékességét (2005. január 31.) is megelőzi, ezért az ítéltábla a perben érvényesített egyes részkövetelések összegét és esedékességét figyelembe véve az elsőfokú ítéletben írt mérték mellett középarányosan, 2005. május 20. napjában jelölte meg a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját.

A pervesztesség pernyertesség arányának megváltozására figyelemmel az ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése és a Pp. 81. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a felperes elsőfokú perköltség fizetésére kötelező rendelkezést mellőzte, és az alperest kötelezte elsőfokú eljárási költség megfizetésére, valamint a feleket terhelő le nem rótt elsőfokú eljárási illeték mértékét is megváltoztatta. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A részben eredményes felperesi és az eredménytelen alperesi fellebbezésre figyelemmel a Pp. 78. § (1) bekezdése és a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az alperest kötelezte a másodfokú eljárási költség viselésére, amelynek mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg.

A le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény 64. §-a alapján alkalmazott 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott.

Szeged, 2009. március hó 5. napján

Dr. Kemenes István sk.
a tanács elnöke

Dr. Hámori Attila sk.
előadó bíró

Dr. Mányoki Zsolt sk.
táblabíró